Anotācija likumprojektam
Grozījumi likumā "Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu"

1. Kādēļ likums ir vajadzīgs?

Likuma „Par Priekšvēlēšanu aģitāciju pirms Saeimas vēlēšanām un Eiropas Parlamenta vēlēšanām" pārejas noteikumu 6. punkts un likuma „Par priekšvēlēšanu aģitāciju pirms pašvaldību vēlēšanām" pārejas noteikumu 5. punkts uzdeva Ministru kabinetam līdz 2009. gada 1. septembrim izstrādāt un iesniegt Saeimai likumprojektus, kas paredz politisko organizāciju, politisko organizāciju apvienību un ar tām nesaistīto personu tiesības veikt aģitāciju tautas nobalsošanas gadījumos.

Latvijas Republikas normatīvie akti šobrīd neregulē aģitācijas pirms tautas nobalsošanas kārtību, līdz ar ko nav saprotams personas, kas veic aģitāciju pirms tautas nobalsošanas, tiesību un pienākumu apjoms, kā arī kompetento iestāžu kompetence. Ņemot vērā to, ka pilsoņa brīvās gribas ietekmēšana nav pieļaujama ne tikai vēlēšanu gadījumos, bet arī personai izdarot izvēli par tautas nobalsošanā izlemjamo jautājumu, ir nepieciešams veikt grozījumus likumā „Par tautas nobalsošanu un likumu ierosināšanu".

Likumprojektā tiek definēts aģitācijas pirms tautas nobalsošanas jēdziens un periods, kā arī kārtība, kādā tiek izvietoti aģitācijas pirms tautas nobalsošanas materiāli. Likumprojektā tiek noteikti aģitācijas materiālu izvietošanas aizliegumi.

2009. gada 8. aprīlī tika pieņemts likums „Grozījumi Latvijas Republikas Satversmē", kas paredz vienai desmitajai daļai vēlētāju tiesības ierosināt tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu. LR Saeimas Juridiskās komisijas 2009. gada 5. maija vēstulē Nr.9/3-2-n/72-(9/09) tika izteikts lūgums Tieslietu ministrijai sagatavot un iesniegt Saeimā likumprojektu, kurā būtu noregulēta procedūra saistībā ar vienas desmitās daļas vēlētāju tiesībām ierosināt tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu.

Likumprojektā tiek noteikts jauns pamats tautas nobalsošanas rīkošanai, nosakot kārtību, kādā ierosināma Saeimas atsaukšana.

Tiek precizēts vēlēšanu iecirkņu darba laiks tautas nobalsošanas dienā.

Tiek palielināta vēlētāju atbildība un pienākumi vienas desmitās daļas vēlētāju parakstu savākšanā likumu ierosināšanai, nosakot tiesības iesniegt CVK vienas desmitās daļas vēlētāju parakstītu likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu, vienlaikus paplašinot to institūciju loku, kas apliecina parakstu īstumu, kā arī paredzot iespēju parakstus vākt elektroniski, un ierobežojot maksu par paraksta apliecināšanu bāriņtiesā vai pašvaldības institūcijā.

Tiek noteikts, ka parakstu vākšanai par likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu izveidojama iniciatīvas grupa. Tiek paredzētas CVK tiesības atteikt likumprojekta vai Satversmes grozījumu projekta reģistrāciju, kā arī kārtība iniciatīvas grupas tiesībām pārsūdzēt šādu atteikumu.

Pārejas noteikumos tiek paredzēts, ka laikā līdz 2015.gada 1.janvārim ne mazāk kā 30 000 vēlētāju ir tiesības iesniegt CVK pilnīgi izstrādātu likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu, bet 10 000 vēlētāju ir tiesības ierosināt tautas nobalsošanu par Saeimas atsaukšanu.

2. Kāda var būt likuma iespējamā ietekme uz sabiedrības un tautsaimniecības attīstību?

Tiks veicināta pilsoņu brīvas gribas izpausme tautas nobalsošanas gadījumos par izlemjamo jautājumu. Likumprojektam nav tiešas ietekmes uz tautsaimniecības attīstību.

3. Kāda var būt likuma iespējamā ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem?

Likumprojektā paredzētais tautas nobalsošanas ierosināšanas process palīdzēs ieekonomēt valsts budžeta līdzekļus. Pieredze rāda, ka vienas tautas nobalsošanas sarīkošana izmaksā aptuveni 2 miljonus latu, neskaitot izdevumus parakstu vākšanas sarīkošanai, kas vidēji izmaksā vēl 0,5 miljonus latu.

4. Kāda var būt likuma iespējamā ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu?

Nepieciešams pieņemt likumprojektu „Grozījumi Administratīvo pārkāpumu kodeksā", nosakot atbildību par aģitācijas pirms tautas nobalsošanas noteikumu neievērošanu.

5. Kādām Latvijas starptautiskajām saistībām atbilst likumprojekts?

Likumprojekts atbilst visām Latvijas starptautiskajām saistībām.

6. Kādas konsultācijas notikušas, sagatavojot likumprojektu?

Konsultācijas nav notikušas.

7. Kā tiks nodrošināta likuma izpilde?

Likuma izpilde tiks nodrošināta saskaņā ar likumā un normatīvajos aktos noteikto kārtību un ar jau esošo valsts institūciju palīdzību. Jaunas institūcijas radītas netiek. Normatīvā akta izpildi nodrošinās Centrālā vēlēšanu komisija un Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome.